

Για τὸ μάρμα ἄθυμο ἢ μοιραία στιγμή εἶχε σημαίνει. Χρόνια δούλεψε στὴ γαλαξειδιώτικη σκοῦνα του, μὰ ὀλάκερη βασανισμένη ζωὴ κουβάλησε σωρούς τὸ κρεμμύδι ἀπὸ τὰ Βάτικα στὸν Περαιά, τὶς κάσσεσ μετὰ τὰ ψάρια ἀπὸ τὴν Πρέβεζα, τὰ κανάτια τῆς Αἴγινας καὶ τὸ λάδι ἀπὸ τοὺς Παξοὺς. Καὶ τώρα ἤρθεν ἡ ἐπίσημη ὥρα. Στὸ σπίτι μέσα βασιλεύει μὰ ἐλίβουλη, ἀντίμαχη σιωπὴ, ἡ γελάδα ἀναχαράζει ἔξω στὴν ἀπλόχωρη αὐλὴ, ἡ πασχαλιά εὐωδιάζει, ἡ καμπάνα ἀντηχεῖ ἀπὸ πέρα, ἀπὸ πολὺ μακριά. Μεγάλο Σάββατο ἀπομεσήμερο, ἔτσι καθὼς σκεβόταν ὀρθὸς μπροστὰ στὴν πόρτα, ἓνα χάλκινο βέλος τὸν χτύπησε στὴν καρδιά καὶ τὸ βέλος αὐτό, σταλμένο ποιὸς ξέρει ἀπὸ τὸν Ἄχέροντα πέρα, τὸν ἔρριξεν ἀπρόσμενα στὸ ξύλινο στρίποδο, πάνω σ' ἄσπρα σεντόνια, δίπλα στὸν χαμηλὸ σοφᾶ, πὺ εὐωδιάζανε, πασπαλισμένες μετὰ σουσάμι καὶ ζυμωμένες μετὰ γλυκάνισο, οἱ λαμπριάτικες σταυροκουλοῦρες.

Δίπλα του τὸ μικρὸ του ἐγγόνι, ὁ Τάσης, σκυμμένο σ' ἓνα φυλλαδάκι γεμάτο κεριά, ψαλμουδεῖ μετὰ μονότονη φωνὴ τὴν ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Σαββάτου: «Κύματι θαλάσσης τὸν κρύψαντα πῶλα διώκτην τύραννον...» Ὁ μάρμα ἄθυμος ὄνειρεύεται: κύματι θαλάσσης βέβαια, θὰ λέει γιὰ τὴ θάλασσα πὺ τοῦ στάθηκε πότε ἀντίμαχος καὶ πότε πιστικὸς σωστὰ ἔξῃντα πέντε χρόνια θὰ μιλάει τὸ τροπᾶρι γιὰ τὶς φουρτοῦνες, γιὰ τὶς καλοκαιριές, γιὰ τὸν πουνέντε καὶ τὸν μαέστρο, γιὰ τὸν γραφολεβάντε καὶ τὴν ὄστρια, πὺ τάρυζε τὸ πέλαγος καὶ πήγαινε πότε πρὸς τὰ δῶ καὶ πότε πρὸς τὰ κεῖ τὴ γαλαξειδιώτικη σκοῦνα σὰν ἄδειο τσόφλι.

Τὸ παιδί ἐξακολουθεῖ ἀκόμα νὰ μουρμουρουρίζει: ἡ φωνὴ του εἶναι μονότονη, σπαθωτὴ σὰν τὴ λοξὴ ἀχτίνα τοῦ ἡλίου πὺ μπαίνει ἀπὸ τὸν ἀνοιχτὸ σπισμένο φεγγίτη, καὶ πέφτει σὰν αὐλὴ κίτρινη δαχτυλιὰ στ' ἄσπρο σεντόνι τὸ ἔξῃντανούμερο καὶ τραβιέται ὡ πέρα ὡς

στ' ἄσβεστομένα πλακάκια καὶ ἀνεβαίνει ἴσαμε τὸν τοῖχο πὺ φέγγει τὸ ἀκοίμητο καντήλι μπροστὰ στὴν Ἁγιά Παρσσκευὴ καὶ γίνεται ἓνα μετὰ τὴ φλόγα τὴν ἄγρυνη καὶ ἓνα μετὰ τὸ θαμπό, κίτρινομένο γυαλί.

Κι' ἡ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ συνεχίζει: «Κύριε, Θεέ μου, ἐξόδιον ὕμνον καὶ ἐπιτάφιον ὠδὴν σοὶ ἄσομαι...» Ὁ μάρμα-ἄθυμος συλλογίζεται πάλαι θομάται τὰ νάτα σου, τὴν νύχτα τοῦ ἐπιτάφιου μετὰ τὰ συμπάρα καὶ τὰ χαλκούνια καὶ τὶς μεγάλες ἀψηλές φωτιές, πὺ ἀνάβανε νάθε βράδυ τὴ μεγάλη βδομάδα ἔξω ἀπὸ τὴν μισοσκότεινη ἐκκλησιά καὶ τοῦ ξανάρχονται ἀπὸ τὰ βάθη τῶν περασμένων οἱ παλιές παιδιάτικες φωνές, τὰ γνώριμα γέλια, τὰ πηδηχτὰ καὶ τὰ καμώματα καὶ τὰ λυγίσματα καὶ τὰ τσακίσματα καὶ τὰ νάζια, καὶ οἱ σερπέτες γειτονοποῦλες μετὰ τὸ κρεμεζὶ γαρούφαλλο στὴν τραχηλιά καὶ οἱ γεμάτες ἀσυνείδητη κατάνυξη καὶ γεμάτες ἀπροσδιόριστη γλύκα βραδυές. Μέσα στὸ σπίτι νομίζει πὺ εὐωδιάζει τ' ἀγιώκλημα καὶ πὺ ἀνασαίνει τὸ γιασεμί καὶ τὸ κρεμεζὶ γαρούφαλλο πὺ εἶχαν οἱ γειτονοποῦλες, γίνεται μεγάλο-μεγάλο-μεγάλο καὶ εἶναι ὀλόκαιρο ἀπὸ φλόγα ντυμένο, καὶ περνάει ἀπ' τὸ πρόσωπό του σὰ μὴ γλῶσσα φωτιᾶς καὶ τὸν καίει μετὰ στὰ μίτια καὶ στὰ ρουθούνια νοιώθει μέσα του μίαν ὅμοια γλῶσσα φωτιᾶς καὶ τοῦ γλύφει τὰ σπλάχνα καὶ ὅλα γύρω του χάνονται καὶ δὲν αἰσθάνεται τίποτε ἄλλο παρὰ μονάχα τὴ φωνὴ πὺ ψαλμουδεῖ... «Θεοφανείας σου Χριστέ, τῆς πρὸς ἡμᾶς συμπαθῶς γενομένης, Ἡστίας, φῶς ἰδὼν ἀνέσπερον ἐκ νυκτὸς ὀρθρίσας ἐκραύγαζεν...»

Ἡ κυρὰ Θύρνανα ἀνασηκώνει τὸ πρόσωπό της πὺ τῶχε κρυμμένο στὰ χέρια, καθυσμένη στὸ προσκέφαλλο του τοῦ πᾶνει τὰ χέρια, τὸν πασπατεύει στὰ μάγουλα, τοῦ μιλεῖ πονετικά καὶ γλυκά.. Κι' ἡ νύχτα ἔρχεται σιγά-σιγά, σὰν ἀπροσκάλεστος διακριτικὸς μουσαφίρης.

Τὰ παιδιά φύγαινε γιὰ τὴν Ἀνάσταση. Ἡ μονότονη φωνὴ ἔπαψε πᾶ νὰ ψαλμουδεῖ μέσα στὸ σπίτι. Τὸ φεγγάρι

μονάχα στέκετ' ἔξω ἀπὸ τὸν ἀνοιγμένο φεγγίτη, κι' ἡ ἀνοιξη στέλνει τὴν εὐωδιασμένη της μέθη κοντὰ στὸ στρίποδο τῆς ἀθόρυβης ἀγωνίας καὶ τῆς σιωπηλῆς συντριβῆς.

Ἡ σκοῦνα κοιμᾶται στὴν ἀκρογιαλιὰ μέσ' στὴ νύχτα μονάχη. Κι' ὁ καρβοκύρης, ποὺ κουβάλησε σωρὸ τὸ κρεμμίδι ἀπὸ τὰ Βάτικα καὶ τὸ λάδι ἀπὸ τοὺς Παξούς, μπαίνει τώρα σὲ μίαν ἄλλη σκοῦνα, ποὺ δὲν τοῦ βολεῖ νὰ τῆς κρατήσῃ τὸ τιμόνι δεξιὰ καὶ πάει μ' ἄλλον καπετάνιο ἀπὸ πάνω του γιὰ ξένα πελάγη... Κι' ὅλο αὐτὸ γίνεται ἔτσι δά, τόσο ἡσυχα ποὺ δὲν τὸ πέρνει κανεὶς χαμπάρι. Ἡ γρηὰ ἐτοιμάζει τὰ σηκοτάκια στὸ μαγειριὸ χωρὶς νὰ βάνει τίποτε κακὸ στὸ νοῦ της, τὰ παιδιὰ ἔχουν πάει στὴν Ἀνάσταση. Κι' ὁ μπάρμπα Θύμιος πρόφτασε δὲν πρόφτασε ν' ἀκούσει τὸ πρῶτο χτύπημα τῆς ἀναστάσιμης καμπάνας ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι χωρὶς νὰ τὸν νοιώσῃ κανεὶς, μὴ ἀφίνοντας οὔτε μιὰ κραυγὴ ἀγωνίας νὰ ταράξῃ τὴν ἱερὴ γαλήνη τῆς ἀνοιξιᾶτικης νύχτας. Τὰ μάτια του στέκουν ἀνοιχτὰ καὶ κυττάζουν τὴ φλόγα ποὺ σπιθίζει στὸ καπνισμένο εἰκονοστάσι καὶ τὶς ἀρμαθιὲς τὰ κρεμμύδια, ποὺ κρέμονται στιβαγμένες ἀπὸ τὸ μεσιανὸ δόκιο τῆς στέγης μὲ τοὺς ἀπειροὺς μαύρους σταυροὺς ἀπὸ τὶς περασμένες πασκαλιές.

Ὅταν θὰ γυρῖσουν τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὴν Ἀνάσταση κι' ἡ κυρὰ Θύμναινα ἀπὸ τὸ μαγειριό, ὁ μπάρμπα Θύμιος δὲν θᾶνε πιά μέσα στὸ σπίτι. Κι' ὁ Ἄγγελος τοῦ Κυρίου θὰν τοὺς πεῖ: «Οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἐγήγερται!»

Ἰωάν. Μ. Παναγιωτόπουλος